ROK XII

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Nº 7

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 1 KWIETNIA 1937 ROKU

SPRAWY ORGANIZACYJNE ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Ogłoszone zostało drukiem XVI sprawozdanie z działalności Związku Przemysłu Chemicznego za r. 1936. Sprawozdanie nie różni się układem od poprzednich i dzieli się na dwa zasadnicze działy: spis członków Związku Przemysłu Chemicznego z dokładnym wyszczególnieniem wytwarzanych produktów oraz skorowidzem; część druga obejmuje właściwe sprawozdanie z działalności Związku, które z kolei dzieli się na trzy działy, mianowicie — sprawozdanie z ogólnej sytuacji przemysłu chemicznego, położenie poszczególnych gałęzi przemysłu chemicznego, wreszcie sprawy organizacyjne Związku.

Ze sprawozdania wynika, że sytuacja przemysłu chemicznego była w r. 1936 naogół korzystniejsza, niż w r. 1935 i 1934. Wzrost produkcji za r. 1936 w porównaniu z rokiem poprzedzającym ocenić można przeciętnie na 10%. Na tym pomyślnym tle tym więcej niepokojąco rysuje się przemysł tłuszczowy, wykazujący wyraźne zahamowanie rozwoju i cofnięcie liczb produkcyjnych w stosunku do r. 1935. Szczególnie niepokojący jest spadek produkcji mydła o ok. 9%, wywołany ograniczeniami przywozu niezbędnego surowca, przy całkowitym — dodać trzeba — wykorzystaniu krajowych surowców tłuszczowych.

Rok 1936 przyniósł uruchomienie produkcji wielu nowych artykułów chemicznych. Na szczególną uwagę zasługuje podjęcie wytwórczości kilku dalszych półproduktów organicznych szeregu aromatycznego, kilku nowych produktów farmaceutycznych, dość dużego zespołu produktów specjalnych, zwłaszcza do celów przemysłu włókienniczego i gumowego, oraz długiego pocztu odczynników chemicznych i soli metali w rozmaitych stopniach czystości. Osobliwego podkreślenia domaga się fakt podjęcia w roku ubiegłym na skalę przemysłową utwardzania przy pomocy wodoru olejów ciekłych do tłuszczów stałych, z głównym celem uwodorniania roślinnych olejów pochodzenia krajowego.

Związek Przemysłu Chemicznego rozwijał w r. 1936 ożywioną działalność, koncentrującą się głównie na sprawach traktatowych i handlu zagranicznego; ponadto — odcinek pracy społecznej oddawna znajduje w Związku gorliwego rzecznika, a aktywność na tym polu przejawiała się w poważnym zespole poczynań, wśród których na pierwszym miejscu wymienić trzeba akcję zwalczania wypadków przy pracy, pomoc dla młodzieży oraz pomoc zimową dla bezrobotnych.

Celem wysłuchania sprawozdania i krytycznej oceny działalności Związku, zwołane zostało na dzień 10 kwietnia r. b. doroczne zwyczajne Walne Zgromadzenie Związku Przemysłu Chemicznego, obejmujące następujący porządek obrad:

1) Zagajenie i wybór przewodniczego Zebrania,
2) Zatwierdzenie protokółu Walnego Zgromadzenia z dn. 28 marca 1936 r.,
3) Sprawozdanie ogólne z działalności Związku w r. 1936,
4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej,
5) Sprawozdanie finansowe za r. 1936, preliminarz budżetowy i wnioski budżetowe na r. 1937,
6) Uzupełniające wybory do Zarządu Związku,
7) Wybór Komisji Rewizyjnej,
8) Projekt nowego statutu Związku,
9) Powołanie Fundacji Stypendialnej,
10) Sprawy bieżące,
11) Wolne wnioski.

Po wyczerpaniu porządku obrad, wygłoszony zostanie przez p. Dyrektora Bohdana Stypińskiego referat na temat roli zrzeszeń przemysłowych w układzie polskich stosunków gospodarczych. Przedmiot to szczególnie interesujący i aktualny; to też po referacie przewidziana jest dyskusja, w której zabrać mają głos osoby, szczególnie powołane do oświetlenia powyższego zagadnienia.

Z uwagi więc na wielką doniosłość zarówno spraw, objętych porządkiem obrad, jak tematem późniejszego referatu — należy wyrazić życzenie, aby możliwie duża ilość przedstawicieli fabryk, zrzeszonych w Związku Przemysłu Chemicznego, wzięła udział w Walnym Zgromadzeniu Związku.

PLENARNE ZEBRANIE IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ

Odbyło się w Warszawie plenarne zebranie Izby Przemysłowo-Handlowej.

Na zebraniu tym złożone zostało sprawozdanie z działalności Izby w roku 1936, jako komentarz do sprawozdania drukowanego.

Prezes Izby Min. Czesław Klarner wygłosił obszerne przemówienie, poświęcone charakterystyce obecnego położenia gospodarczego. Przytaczamy wyjątki z tego przemówienia, które zasługują na szczególne podkreślenie.

Na widnokręgu gospodarczym świata zaznaczyła się w roku 1936 wyraźna poprawa sytuacji, o poprawie tej zdecydował dalszy spadek zapasów surowców i wzrost zapotrzebowania rynkowego.

Rok ubiegły w Polsce nie należał do łatwych, jednakże szereg poważnych trudności gospodarczych, jakie w roku tym miały miejsce został przez Rząd pomyślnie rozwiązany. Przede wszystkim osiągnięto dwa zasadnicze sukcesy: zachowanie — wprawdzie za cenę ograniczeń dewizowych — stałości waluty oraz zrównoważenie budżetu Państwa.

Na tym tle stwierdzić można pomyślny rozwój procesów gospodarczych, zwłaszcza na odcinku cen rolniczych, który i nadal rokuje pomyślne widoki. Wzrost produkcji przemysłowej był zupełnie wyraźny, jednak uciążliwa atmosfera reglamentacji cen oddziaływała ujemnie na stan rentowności w tym dziale gospodarstwa narodowego.

Wypowiadając się niejednokrotnie za polityką niskich cen w Polsce, wysuwaliśmy jednocześnie stale postulat, zarówno pod adresem czynników państwowych jak i organizacji gospodarczych — ułatwień w osiąganiu rentowności przez warsztaty pracy.

Rządowy plan inwestycyjny ma doniosłe znaczenie dla podniesienia potencjału obronności Państwa, będącego gwarancją pokojowej pracy na polu gospodarczym. Równocześnie jednak podkreślić wypada, iż niezbędnym warunkiem właściwego wykorzystania rosnącej koniunktury przez całość gospodarstwa narodowego jest umożliwienie przedsiębiorczości prywatnej dostępu do źródeł krajowego rynku kapitałowego. Realizacja wielkiego planu inwestycyjnego musi zatem przebiegać tak — aby niepozbawiała równocześnie prywatnych inwestorów niezbędnych źródeł finansowych. Skromne ramy naszego rynku kapitałowego nakazują w tym wypadku zdwojoną przezorność.

Rząd poczynił już szereg kroków na drodze reformy podatkowej, nie wyszły one jednak poza ramy poszczególnych fragmentów szeroko zakrojonej reformy.

Trzeba podkreślić zaniepokojenie, jakie w najszerszych sferach gospodarczych powstało naskutek faktu, iż obecny okres odradzającej się koniunktury wydaje się być traktowany przez niektóre koła jako dogodny i właściwy moment do inicjowania nowych obciążeń podatkowych. Przeciw takiemu „wykorzystaniu" poprawiającej się sytuacji gospodarczej kraju na rzecz finansów publicznych należy kategorycznie zaprotestować ze względów zasadniczych, gdyż byłby to niewątpliwie najskuteczniejszy sposób zdławienia w zarodku ledwo odradzającej się koniunktury.

Na zakończenie swego przemówienia p. Min. Klarner, powtórzywszy słowa deklaracji płk. A. Koca, poświęcone sprawom gospodarczym oświadczył, że świat przemysłu i handlu staje na wezwanie, aby swoje wysiłki dołączyć do realizacji hasła „podciągnięcia Polski wzwyż".

KRONIKA

Dn. 19 marca r. b. odbyło się posiedzenie Zarządu Związku Przemysłu Chemicznego, na którym między innymi zdecydowano zwołanie Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia członków na dzień 10 kwietnia r. b.

Na tymże posiedzeniu Zarządu zreferowano wynik rokowań handlowych z Niemcami, jak również stan rokowań z Włochami i z Francją.

W poczet członków Związku zostały przyjęte Polskie Zakłady Wyrobów Gumowych, Warszawa, Zarząd Senatorska 38 (fabryka: Gęsia 30), po likwidacji firmy „Zakłady Przemysłowe Guma-Rubber".

Staraniem Biura Wojskowego Min. Przemysłu i Handlu zorganizowana została w Min. Przemysłu i Handlu narada w sprawie słownika nazw zawodów wykwalifikowanych pracowników umysłowych i fizycznych, zatrudnionych w przemyśle i w górnictwie. Zebranie przyjęło zasadniczy projekt, opracowany przez Biuro Wojskowe, uzupełniając zresztą projekt przez rozszerzenie zasadniczej nomenklatury. Celem opracowania szczegółowych słowników nazw zawodów, dokonano podziału prac między poszczególne podkomisje, które przeprowadzić mają dokładną pracę. Podkomisja Chemiczna odbyła już właściwe zebranie i opracowała odpowiedni projekt.

Staraniem Sekcji Przemysłowej Polskiego Towarzystwa Chemicznego i Towarzystwa Wojskowo-Technicznego odbędzie się dn. 8 kwietnia (czwartek) o godz. 18 w dużym Audytorium Chemicznym Politechniki Warszawskiej, Polna 3, odczyt p. Inż. T. Śliwińskiego na interesujący temat: „O glicerynie fermentacyjnej".

Treść odczytu:

1) Rozporządzalne surowce do wyrobu materiałów wybuchowych,
2) Gliceryna i jej znaczenie dla fabrykacji mater. wybuch.,
3) Trzy rodzaje fermentacji cukru — przy pomocy drożdży,
4) Poglądy na fermentację cukru — przez drożdże — wobec siarczynów,
5) Surowce do wyrobu gliceryny drogą fermentacji,
6) Produkty uzyskiwane przy fermentacji glicerynowej cukru,
7) Prace wstępne, przeprowadzone w Centralnym Laboratorium Cukrown. i Melasowej Stacji Doświadczalnej,
8) Oczyszczanie i wydestylowanie gliceryny fermentacyjnej,
9) Schemat projektowanej produkcji,
10) Uzupełnienia statystyczne.

Fabryka Maszyn „Sirius", Warszawa, Zamoyskiego 51 (tel. 10-18-25) donosi, iż wyrabia pompy do kwasów i produktów chemicznych różnej koncentracji i temperatury, jak również pompy próżniowe i kompresory wirowe.

Wydział Pracy Centralnego Związku Przemysłu Polskiego ogłosił szczegółowe sprawozdanie z działalności w r. 1396. Sprawozdanie to może być przeglądane przez członków Związku. Na uwagę zasługuje wzorowy system przedstawiania wszystkich spraw, jakimi zajmował się Wydział Pracy w okresie sprawozdawczym.

Konsulat Generalny Rz. P. w Mediolanie donosi, iż w dniach od 10 do 27 kwietnia r. b. odbędą się Targi Międzynarodowe, na których będzie zorganizowany pokaz polskiego przemysłu.

Wobec powyższego Konsulat prosi zainteresowane firmy o nadesłanie materiału propagandowego, t. j. afiszów, wykresów, fotografij, oraz próbek, które zostały by rozmieszczone na ścianach i stoiskach w pawilonie polskim. Wysyłać należy wprost do Konsulatu Generalnego pod adresem: Mediolan, via S. Paulo 18.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. Ust. R. P. Nr 18 z dn. 13 marca r. b. ukazało się pod poz. 118 Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 marca 1937 r. w sprawie tymczasowego wprowadzenia w życie postanowień protokółu taryfowego między Polską a Estonią, podpisanego w Tallinie dnia 23 lutego 1937 r.

Stosownie do postanowień protokółu — stawki celne estońskie na towary pochodzące i przychodzące z polskiego obszaru celnego do 31 grudnia 1937 r. nie będą wyższe od cyfr poniższych:

poz. tar. est. 159 p. 4 materiały wybuchowe, lonty i zapaln. 1.50 kor. od 1 kg.,

poz. tar. est. 159 ex p. 4. za pozw. Ministra Gospodarki i na warunkach specjalnych 0.05 kor. od 1 kg.

W Dz. Ust. R. P. Nr 19 z dn. 16 marca 1937 r. ukazało się pod poz. 124 Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 23 lutego r. b. o przyznaniu ulg w sprawie ochrony wynalazków, wzorów i znaków towarowych XVI Międzynarodowym Targom w Poznaniu, IX Targom Katowickim i Targom Gdyńskim.

W Dz. Ust. Nr 21 z dn. 22 marca 1937 ukazała się pod poz. 131 ustawa z dn. 16 marca 1937 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1927 r. o zwalczaniu chorób roślinnych oraz o tępieniu chwastów i szkodników roślin.

Ustawa obowiązuje z dniem ogłoszenia.

W Dz. Ust. Nr 21 z dn. 22 marca 1937 ukazało się pod poz. 137 rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 10 marca 1937 r. w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Reform Rolnych, Skarbu i Spraw Zagranicznych w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 21 lipca 1930 r. o dozorze nad wyrobem i obiegiem tłuszczów i olejów jadalnych.

Stosownie do przepisów powyższego rozporządzenia „do tłuszczów mieszanych oraz do sera margarynowego przeznaczonego do obiegu w celach spożycia, należy dodawać jako środek ułatwiający rozpoznawanie produktów mączkę ziemniaczaną w ilości 2 g na 1 kg gotowego produktu".

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

W Dz. Ust. Nr 21 z dn. 22 marca 1937 ukazało się pod poz. 132 Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 17 marca 1937 r. w sprawie tymczasowego wprowadzenia w życie postanowień podpisanego w Bernie dnia 31 grudnia 1936 r. protokółu dodatkowego do układu dodatkowego z dnia 3 lutego 1924 r. do konwencji handlowej zawartej między Polską a Szwajcarią w dn. 26 czerwca 1932 r.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dn. 22 marca i obowiązuje do 30 czerwca 1937 r.

W „Monitorze Polskim" Nr 63 z dn. 18 marca 1937 ukazał się pod poz. 93 Okólnik Ministerstwa Skarbu z dn. 11 marca 1937 r. L. D. IV. 5590/2/37 w sprawie uzupełnienia wykazu środków leczniczych dozwolonych do przywozu na podstawie zaświadczeń wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

W „Monitorze Polskim" Nr 65 z dn. 20 marca 1937 r. ukazał się pod poz. 100 okólnik Ministerstwa Skarbu z dn. 11 marca r. b. L. D. IV. 5504/2/37 w sprawie uzupełnienia wykazu przetworów odurzających, których przywóz jest ograniczony ze względu na zdrowie publiczne.

W Dzienniku Urzędowym Min. Skarbu Nr. 5 ukazał się pod poz. 143 okólnik z dn. 8 lutego 1937 r. L. D. IV. 3008/2/37 w sprawie wyjaśnień do taryfy celnej przywozowej. Stosownie do tego okólnika kule z galalitu nieobrobione należy clić jako wyroby z galalitu niewykończone wg. poz. 1210 p. 4 taryfy celnej.

W Dzienniku Urzędowym Min. Skarbu Nr. 6 z dn. 1 marca 1937 ukazał się pod poz. 179 okólnik Min. Skarbu z dn. 15 lutego 1937 r. L. D. IV. 3640/2/37 w sprawie wyjaśnień do taryfy celnej przywozowej (dotyczy poz. 32, 385 i 213).

ORJENTACYJNE CENY NIEKTÓRYCH WYTWORÓW PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

	Cena zł.
Aceton	300.—
Alkohol metylowy techniczny 98%	140.—
Alkohol metylowy czysty 100%	200.—
* Amonjak skroplony za 1 kg NH_3	1.53
* Azotniak mielony za 1 kg % N_2	1.25
Azotan amonu	100.—
Azotyn sodowy	110.—
Benzol chem. czysty (łącznie z opłatą na fundusz drogowy zł. 12)	80.—
Benzol handlowy 90%, (łącznie z opłatą na fundusz drogowy zł. 12)	75.—
Bisulfat (kw. siarczan sodu)	13.50
* Boraks	75—85.—
Chloran potasu	175.—
Chlor ciekły	115.—
Chlorek cynku 50° Bé	30.—
Chlorek cynku w proszku biały	95.—
* Chlorek wapna bielący	30.60
Chlorek wapnia ($CaCl_2$)	18—20.—
Chlorobenzol	160.—
Chloroform czysty „purissimum"	660.—
Chloroform „pro narcosi" w opakowaniu 100,0	1.400.—
Chloroform „pro narcosi" w opakowaniu 50,0	1.700.—
Dwuchromian potasu	150.—
Dwuchromian sodu	120.—
Dwuwęglan sodowy	38.—
Eter siarkowy	385—425.—
Fenol czysty	195.—
Formalina 40%	155.—
Formalina 30%	140.—
* Gliceryna techn. biała 85%	2.90
* „ „ żółta 85%	2.75
Karbid	49.—
Karbolineum	22.—
Krezol czysty	75.—
Klej kostny	180.—
Klej skórny	250.—
Kwas azotowy tech. 36°Bé za 100% HNO_3	85.—
Kwas cytrynowy zwykły	460.—
Kwas mrówkowy 80%	210.—
Kwas winowy zwykły	480.—
Kwas siarkowy 60° Bé	4.25
Kwas solny 19°/21° Bé	9.50
„ octowy techn. 30%	90.—
Mączka kostna odklejona 30% P_2O_5	15.—
„ rogowa 13/14% N_2	35.—
* Naftalin czysty w łuskach	55.—
Octan amylu	400.—
Octan metylu	300.—
Octan sodu kryst.	100.—
„ ołowiu I gat.	150.—
„ „ II gat.	130.—
Oleina	185.—
Oleum 20%	12.75
Olej lniany	125.—
Olej kokosowy	98.—
Olej palmowy (z ziarn)	100.—
* Potaż kalcynowany 90/95%	120.—
* Potaż żrący topiony 88/92%	140.—
Saletra amonowa	100.—
Saletra potasowa	120.—
* Saletra sodowa przem.	58.—
Saletra sodowa rafin.	69.—
* Salmjak sublimowany	180.—
Siarczan amonu (frco stacja odbiorcza)	25.40
* Siarczan miedzi	55.—
* Siarczek sodu 60/62%	58.—
Smoła preparowana	15.25
Soda amonjakalna 98%	20.70
* „ kaustyczna 97,5% loco Podgórze	49.70
Sól glauberska krystaliczna	7.—
Sól Seignette'a (aptek)	420.—
Stearyna	175.—
Superfosfat 16% par. Warszawa luzem	10.75
Toluol czysty	95.—
Woda amonjakalna	43.—
Żelatyna techn.	450.—

Ceny powyższe są cenami hurtowemi i rozumieją się za 100 kg loco fabryka bez opakowania; ceny za produkty oznaczone gwiazdką rozumieją się wraz z opakowaniem.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510-14.

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej — Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI Druk L. Bogusławskiego i S-ki, Świętokrzyska 11.